

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 98 groszy. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie lub tem podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-lam. wiersz 15 groszy. Reklamy przed dziełem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska” wychodzi 1 raz tygodniowo a mianowicie w piątek. — Wydawca, drukiem i nakładem Władysława Wesołowskiego w Nowem (Pomorze). Prenumerata płatna zgóry. Ogłoszenia płatne natyohm. Redaktor odpowiesz. Władysław Wesołowski, Nowe.

Nr. 40.

Nowe, sobota 6-go października 1934 r.

Rok XI.

Sprawy kościelne.

1. Msze św. w dni powszednie o godzinie 7-ej, 1/2 8-ej i o 8-ej.
2. Msze św. w niedziele i święta o godz. 1/2 8-ej, o 1/2 9-ej (szkolna), o 1/2 10-ej, suma o 11-iej.
3. Nabożeństwo różańcowe: w dni powszednie o godzinie 1/2 8-ej wieczorem, w niedziele i święta podczas mszy św. o 1/2 10-ej i podczas sumy o 11-tej.
4. W niedzielę po nieszporach czwarte wspólne odwiedzenie kościoła celem uzyskania odpustu jubileuszowego.
5. W środę o godz. 4-tej zebranie Stowarzyszenia św. Wincentego a Paulo w lokalu p. Borkowskiego. Nowe, dnia 4. X. 1934 r.

Ks. Prob. Bartkowski.

Z Tow. Pań św. Wincentego a Paulo.

Dnia 27 września b. r. o godzinie 7 i pół odbyła się Msza św., wspólna spowiedź i Komunja św. dla członkiń Tow. Pań św. Wincentego a Paulo jak i dla biednych.

Panie tego stowarzyszenia starają się pracować w duchu wincentyńskim. Mają na uwadze, że uczynki miłosierne co do duszy są pierwszym i głównym zadaniem stowarzyszenia.

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej.

Na zakończenie sezonu lekkoatletycznego odbędą się w niedzielę, dnia 7-go b. m. o godzinie 13.30 na boisku przy „Domu Hallera” wewnętrzne zawody lekkoatletyczne.

Dla zawodników powyżej lat 19 pięciobój (bieg 100 mtr., skok w dal, skok wzwyż, rzut kulą i bieg 400 mtr.).

Dla zawodników do lat 19 — trójbój (bieg 60 mtr., skok w dal i rzut kulą).

Po zawodach zebranie na sali w „Domu Hallera”. Obecność wszystkich członków obowiązkowa.

ZARZĄD.

L. O. P. P. przy „Orbsisu”

organizują pociąg popularny do

Katowic za 18⁶⁰ kl. III w obie strony.

W cenie objęto: zwiedzenie wystawy przeciwlotniczo-gazowej, udział w imprezach pokazowych oraz zwiedzanie zakładów przemysłowych (kopalnie węgla, huty i t. p.).

Odjazd z Bydgoszczy dnia 6. X. o godz. 20-tej. Odjazd z Katowic dnia 7. X. w godzinach wieczornych.

Karty uczestnictwa do nabycia w „Orbsisie” i w lokalnych obwodach L. O. P. P.

7-kl. Szkoła Powszechna w Nowem

urządza dnia 7 października b. r. o godzinie 17-tej w sali p. Borkowskiego

Przedstawienie szkolne.

1. Powitanie gości.
2. Wiersz.
3. Spiew.
4. Wiersz
5. Spiew.
6. Wiersz.
7. Referat.
8. Przedstawienie: a) Nauczyciel, b) Szczęśliwi oi dorośli.

Ceny miejsce: I miejsce 1,— zł, II miejsce 0,75 zł, III miejsce 0,50 zł.

Próba generalna w piątek, dnia 5. X. 1934 r. o godzinie 3-ciej po poł.

Dochód przeznaczony na budowę Szkół Powszechnych.

Kierownictwo Szkoły.

Walne Zebranie Stowarzyszenia Opieki nad Młodzieżą w Nowem

odbędzie się w czwartek, dnia 11 października 1934 r. o godzinie 8-mej wieczorem w lokalu własnym w „Domu Hallera” z następującym porządkiem obrad:

1. Odczytanie pism Starosty Powiatu Świeckiego.
2. Uchwalenie statutu.

Ubezpieczenia majątkowe — czynnikiem postępu.

Niewielkie zainteresowanie problemami ubezpieczeń prywatnych w Polsce nie stoi w żadnej proporcji do doniosłej roli, jaką ubezpieczenia te odgrywają we współczesnym życiu zbiorowym każdego kraju, a zwłaszcza kraju tego typu, co Polska. Nie stoi ono również w proporcji do poważnej pozycji, zajmowanej faktycznie przez ubezpieczenia majątkowe w życiu gospodarczym kraju, mimo i wbrew wszelkim trudnościom, stojącym na przeszkodzie rozwoju tego typu ubezpieczeń. Jeżeli weźmiemy pod uwagę, że ogólna suma zebranych składek ubezpieczeniowych wynosiła w Polsce w r. 1929 — 232.714.000 zł (w wyniku kryzysu obniżyła się w r. 1932 do 169.258.000 zł), jeżeli uwzględnimy, że w samym dziale ubezpieczeń na życie ogólna liczba polis ubezpieczeniowych wynosiła w r. 1932 — 149.177.000, a zbiór składek 42.658.000 zł, że w dziale ubezpieczeń ogniowych, zajmujących pierwsze miejsce wśród uaszyc ubezpieczeń, zbiór składek wynosił w r. 1929 — 147.576.000 zł, a w r. 1932 — 104.902.000 zł, to już te same cyfry uzmyslowią nam, jak doniosłą rolę odgrywały w Polsce ubezpieczenia majątkowe.

Rozpowszechnienie ubezpieczeń prywatnych w Polsce nie stoi jednakowoż w żadnym stosunku ani do rzeczywistych potrzeb istniejących w tej dziedzinie, ani nawet do realnych możliwości finansowych kraju. Obok momentów natury socjalno-gospodarczej, przypisać to należy w dużym stopniu niezdawaniu sobie sprawy ze strony szerokiej rzeszy zainteresowanych z wielkich korzyści, jakie przynoszą ubezpieczenia majątkowe, zarówno korzystającym z nich jednostkom, jak i całemu społeczeństwu. Rozliczne formy współczesnych ubezpieczeń, zaspakające najbardziej różnorodną potrzeby, dostosowane do najdalej zindywidualizowanych sytuacji, udoskonalona technika rozwiązywania problemów ubezpieczeniowych, jasne i mocne podstawy prawne transakcyj — wszystko to nie jest dostatecznie znane wśród aktywnych gospodarzo jednostek, z wielką stratą zarówno dla nich, jak i dla polskiej zbiorowości.

Rozpowszechnienie ubezpieczeń majątkowych w Polsce jest poprostu postulatem ogólnopństwowym. Ubezpieczenia te bowiem wnoszą ze sobą do życia zbiorowego te właśnie cechy dodatnie, których brak szczególnie daje się odczuć w Polsce.

Dodatnie skutki rozpowszechnienia w pewnej zbiorowości ubezpieczeń majątkowych (do których zaliczamy zazwyczaj takie ubezpieczenia jak: na życie i przeżycie, od wypadków, ogniowe, od kradzieży, przewozowe, gradowe, od odpowiedzialności cywilnej, samochodowe i szereg innych drobnych działów) występują w dziedzinie moralnej, gospodarczej i socjalnej. Niejednokrotnie wyraźne oddzielenie skutków ubezpieczeń, co do ich charakteru, zakwalifi-

kowanie do dziedziny moralnej, gospodarczej czy socjalnej życia zbiorowego następuje znaczne trudności. W istocie bowiem dodatnie skutki ubezpieczeń przejawiają się zazwyczaj równolegle i równocześnie we wszystkich tych dziedzinach, a jedynie od typu i rodzaju ubezpieczenia zależy, w której dziedzinie wywiera ono dominujący wpływ.

O doniosłym znaczeniu moralno-wychowawczym ubezpieczeń majątkowych świadczy fakt, że ubezpieczenia majątkowe rozpowszechnione są na wielką skalę jedynie w środowiskach społecznych o wysokiej cywilizacji i same przez się stanowią oznakę tej cywilizacji. Jest to całkowicie zrozumiałe, gdyż źródłem ubezpieczeń jest przewidywanie, poświęcanie zaspokojenia pewnych potrzeb bieżących na rzecz potrzeb przyszłych, t. j. właściwość charakteru wyższego rzędu, cechująca jedynie jednostki o wysokim poziomie cywilizacyjnym. Wewnętrzny spokój uzyskany w wyniku zabezpieczenia przed ryzykiem stanowi kapitał moralny zarówno ubezpieczonych jednostek, jak i objętej ubezpieczeniem zbiorowości i podnosi poziom zdrowia moralnego i spistości wewnętrznej całego społeczeństwa.

Korzyści gospodarcze wypływające z ubezpieczeń majątkowych są tak rozliczne i tak różnorodnie, iż trudno je wszystkie wyliczyć. W warunkach polskiej rzeczywistości na pierwszy plan wysuwa się znaczenie kapitalizacyjnego ubezpieczeń. Ubezpieczenia stanowią bowiem pewną specyficzną formę oszczędności, której wyższość ponad zwykłą oszczędnością jednostkową polega na regulacji w czasie procesu kapitalizacyjnego, na nadaniu mu charakteru ciągłości i przymusowości. W ten sposób ubezpieczenie staje się aktem twórczym o charakterze produkcyjnym, przyczyniając się do regularnej akumulacji kapitałów. Jak doniosłe znaczenie przedstawia tego typu kapitalizacja w kraju wyniszczonym kapitałowo — jak Polska — narażonym na ciągłe odpływy i przyływy kapitałowe, zbędne jest szerzej uzasadniać.

Dalszą funkcję gospodarczą ubezpieczeń społecznych stanowi utrzymywanie przez nie użyteczności, t. j. wartości gospodarczej rzeczy i osób w czasie, które określić można jako stałe uzupełnianie kapitału społecznego. Gromadząc w rękę ubezpieczającego kapitały, ubezpieczenia przyczyniają się do rozszerzenia akcji kredytowej, a temsamem do upłynnienia i potaniaenia na rynkach pieniężnych i kapitałowych.

Dodatnie skutki ubezpieczeń w dziedzinie socjalnej są widoczne. Rozwój ubezpieczeń w pewnym kraju wskazuje niechybnie na wysoki poziom dobrobytu, na istnienie pewnych intelektualnych i moralnych zalet społecznych. Doniosła rola socjalna ubezpieczeń majątkowych wypływa przede wszystkim z tego, że stanowią one najbardziej właściwą formę połączenia oszczędności i zabezpieczenia życiowego dla klasy średniej, stanowiącej ośrodek społeczeństwa.

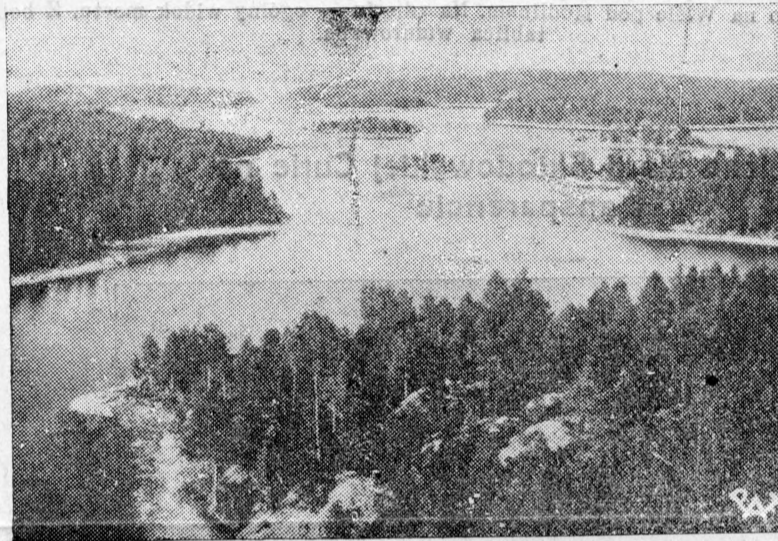
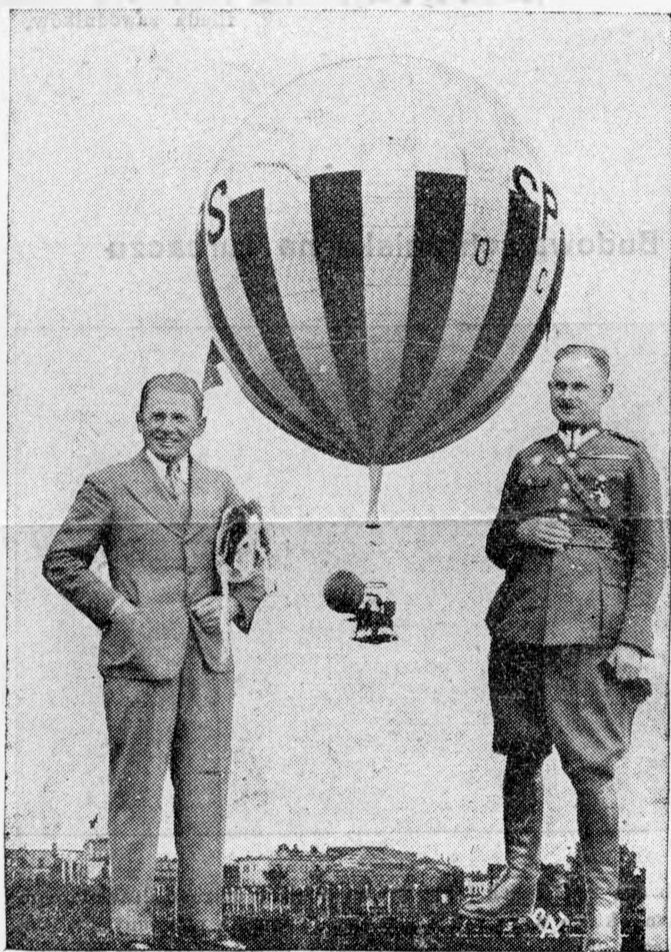
Nie ulega wątpliwości, że jak każda inna instytucja, tak i ubezpieczenia majątkowe mogą mieć pewne złe strony. Zachodzi więc możliwość nadużywania ubezpieczeń i uzyskiwania odszkodowań za spowodowane przez ubezpieczonego szkody. Zabezpieczenie przed ryzykiem prowadzić może do zaniedbania niezbędnych środków ostrożności, lub też może usypiać czujność i inicjatywę gospodarczą jednostki. Tego rodzaju oddziaływanie ubezpieczeń będzie jednak jedynie sporadyczne, a współczesne ustawodawstwo ubezpieczeniowe i tech-

NASZ DODATEK ILUSTROWANY

NIEDZIELA, 7 PAŹDZIERNIKA 1934 R.

Polskie balony zdobyły pierwsze miejsce

Polskie balony kuliste poraz drugi zwyciężyły w zawodach międzynarodowych o puchar Gordon Bennetta. Dwa pierwsze miejsca zajęli polacy. Możemy być dumni z tego nowego zwycięstwa w przestworzach, które świadczy o wyższości zarówno lotników naszych jak i polskiej techniki balonowej. Na zdjęciu jezioro koło miejscowości Sovannina w Finlandji, na które opadł balon „Polonja”, zajmując czwarte miejsce.

Z lewej zwycięska polska załoga; kpt. Hynek i por. Pomaski oraz balon „Kościusko”. Zajęli oni pierwsze miejsce przelatując 1304 km.

Przyjęcie nowopromowanych oficerów

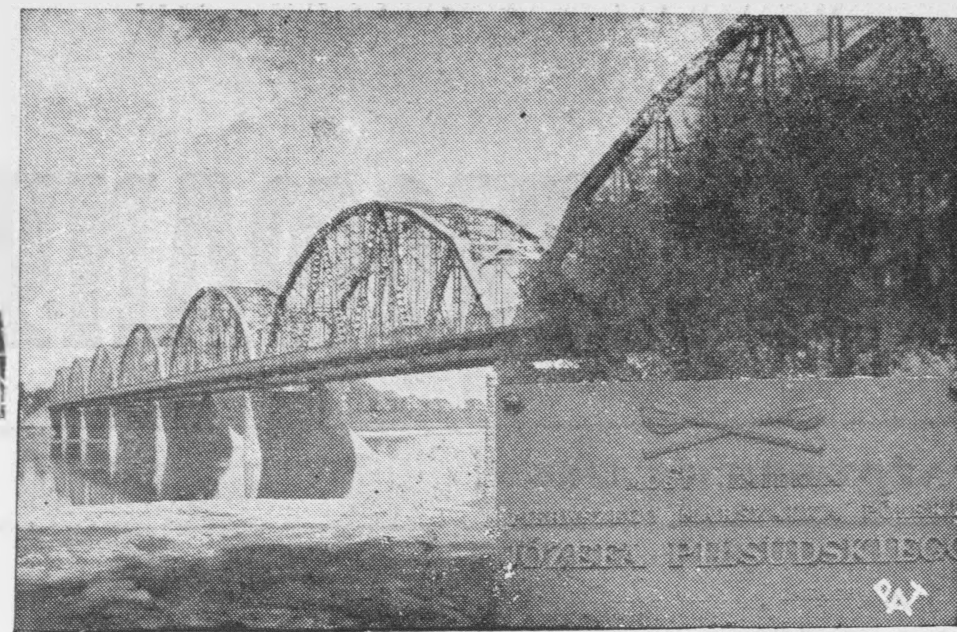
Onegdaj odbyła się w 36 pp. Legji Akademickiej uroczyste przyjęcie Pułku nowopromowanych oficerów. Zdjęcie przedstawia moment oddawania hołdu sztandarowi pułkowemu.

Manifestacyjne powitanie ministra Becka w Warszawie

W ub niedzielę powrócił z Genewy do Warszawy minister Spraw Zagr. Józef Beck z małżonką. Powitanie p. ministra w stolicy miało charakter żywiołowej manifestacji ludności, która pragnęła dać w ten sposób wyraz swej solidarności z polityką zagraniczną rządu. Tłumy przed dworcem w oczekiwaniu na przyjazd Ministra.

Poświęcenie nowego mostu pod Modlinem

W ubiegłą niedzielę odbyło się uroczyste poświęcenie mostu im. Marszałka Józefa Piłsudskiego na Wiśle pod Modlinem. Na zdjęciu — ogólny widok mostu. Z boku — tablica wmurowana.

Mecz Niemcy — Francja w Magdeburgu

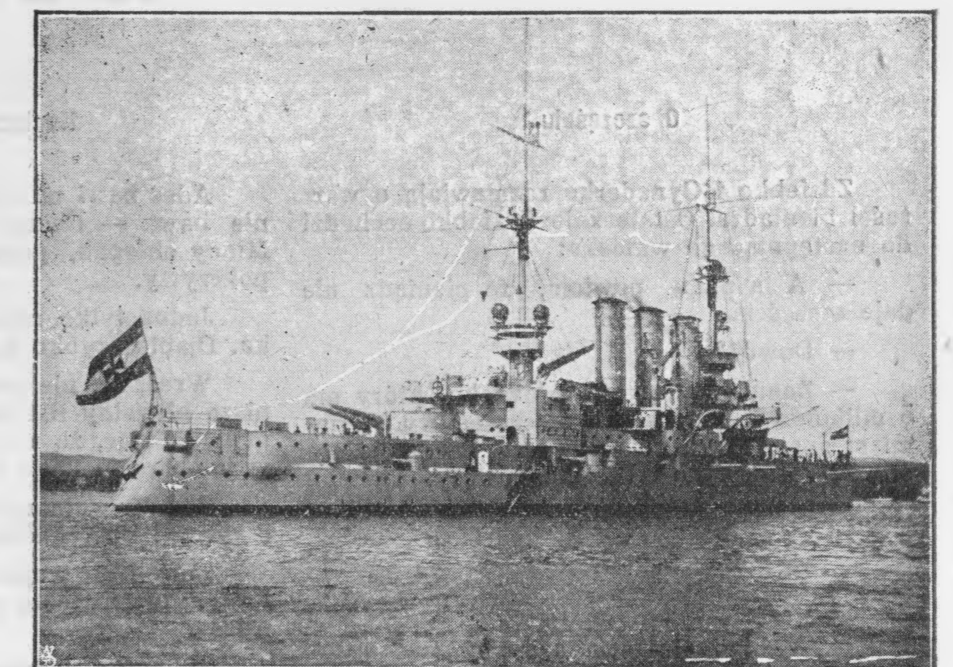
W Magdeburgu rozegrany został mecz lekkoatletyczny Francja — Niemcy, zakończony zdecydowanym zwycięstwem Niemiec 95:55. Na zdjęciu — defilada zawodników.

Manifestacyjne powitanie ministra Becka w Warszawie

W ub. niedzielę powrócił z Genewy do Warszawy minister Spraw Zagr. Józef Beck z małżonką. Powitanie p. ministra w stolicy miało charakter żywiołowej manifestacji ludności, która pragnęła dać w ten sposób wyraz swej solidarności z polityką zagraniczną rządu. Na zdjęciu — p. minister Beck w towarzystwie p. premiera Kozłowskiego opuszcza dworzec.

Z ostatnich manewrów floty niemieckiej

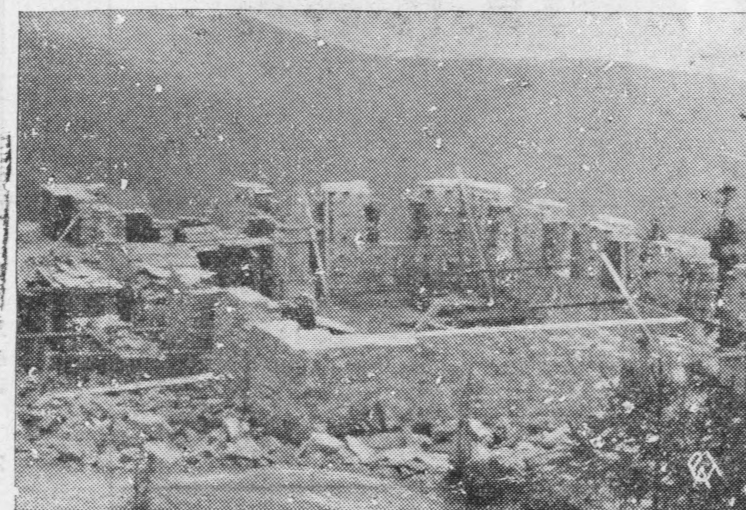
W czasie wielkich tegorocznych manewrów floty niemieckiej na morzu bałtyckim, wziął udział przedstawiony na rycinie pancernik „Königsberg”.

Podobizna Marji Skłodowskiej Curie na transparencji

W tych dniach odbyła się w Gentilly we Francji manifestacja pacyfistyczna zorganizowana przez tamtejsze stowarzyszenia szkolne im. Piotra Curie. W pochodzie niesiono transparenty z hasłami pacyfistycznymi oraz wielkimi podobiznami Piotra Curie i Marji Skłodowskiej Curie.

Budowa schroniska na Turbaczu

Na Turbaczu w Górach (1311 m) na miejsce starego drewnianego schroniska, które w roku zeszłym padło pastwą płomieni, Polskie Towarzystwo Tatrzańskie buduje obecnie nowe muirowane schronisko, które wkrótce ma stanąć pod dachem. Na zdjęciu — nowe schronisko w obecnym stanie budowy.

„Nowy poseł chiński w Warszawie

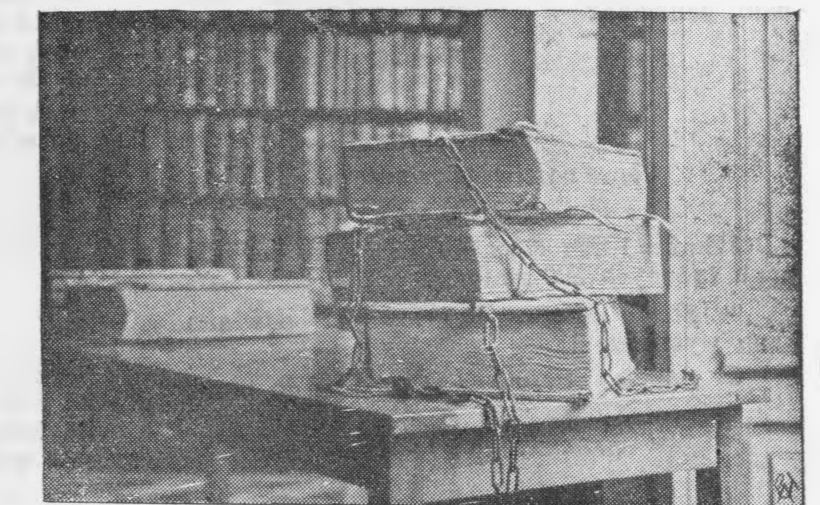
Nowomianowany poseł chiński w Warszawie Chang - Hain - Hai przed wręczeniem listów uwierzytelniających Panu Prezydentowi Rzplitej złożył wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza. Na zdjęciu — poseł chiński w towarzystwie dyrektora protokołu dyplomatycznego p. Romera udaje się przed grób Nieznanego Żołnierza.

Powrót zwycięzców turnieju balonowego do Warszawy

30 września rano przyjechała do Warszawy zwycięska załoga balonu „Kościuszko” — kpt. Hynek i por. Pomaski. Znakomitych lotników spodziewano się na dworcu Głównym, wysiedli oni jednak „cichaczem” na dworcu Wschodnim, udając się niezwłocznie do Jabłonny do swych rodzin. Na zdjęciu — kpt. Hynek i por. Pomaski na dworcu Wschodnim w Warszawie.

Wystawa najstarszych druków polskich

W związku z odbywającym się obecnie w Warszawie II Międzynarodowym Kongresem Słowistów otwarta została w Bibliotece Narodowej w Warszawie wystawa najstarszych druków polskich. Na wystawie zwracają m. inn. uwagę cetonaty, starodawne księgi, które ongiś przymocowywano łańcuchami do pulpitów.

Spuszczenie na wodę największego parowca na świecie

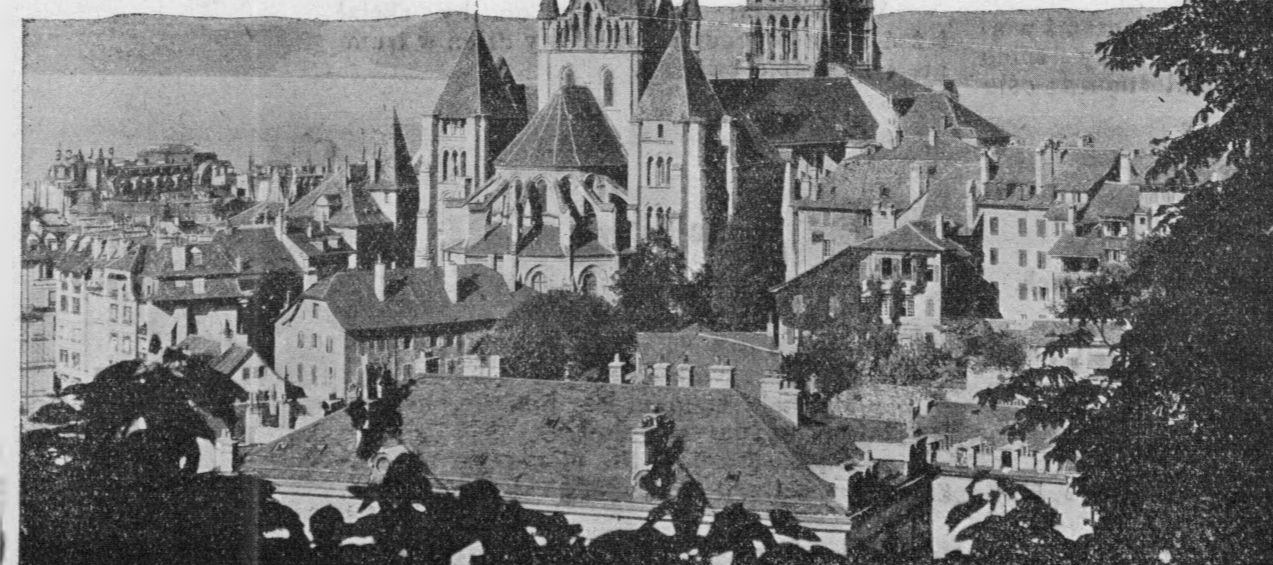
W tych dniach w stoczni Glasgow spuszczonej został na wodę parowiec „Queen Mary” pojemności 73.000. Jest to największy parowiec na świecie. Matką chrzestną nowego statku była królowa Marja, której imię nosi nowy olbrzymi statek na wodę.

Otwarcie bezpośredniej linii telefonicznej Gdynia Sztokholm

W dn. 26-go bm odbyło się otwarcie linii telefonicznej łączącej Gdynię ze Sztokholmem na bezpośrednim przewodzie. Otwarcia dokonał w Gdyni dyrektor okręgu Poczty i Telegrafów inż. Kozubek. Na zdjęciu — zebranie podczas inauguracji nowej linii.

Piękno Lozanny

Ilustracja nasza przedstawia nam ogólny widok Lozanny, miasta szwajcarskiego, sławnego z odbywających się tam po wojnie światowej konferencji międzynarodowych. Na pierwszym planie katedra i otaczające ją stare miasto.

Burza na morzu polskim

Morze polskie w czasie gwałtownej burzy w dniu 26 i 27-go bm. Po lewej wyrzucona żaglówka „Adler 5”, na której straciło życie pięciu rybaków. Zdjęcie doskonale uwidacznia potęgę rozszalałego żywiołu. W głębi widok na brzeg przylądka Rozewskiego.

HUMOR

O szczęściu.

Zdziebko i Cynaderka rozmawiają o wartości pieniądza. Ostatecznie Zdziebko dochodzi do następującego wniosku:

— A ja panu powiem, że pieniądz nie daje szczęścia.

— Dowód?

— Znam naprzykład człowieka, który ma 5 milionów i jest bardzo nieszczęśliwy. Natomiast znam drugiego człowieka, bardzo szczęśliwego, który ma tylko 200 tysięcy.

Przesłuchanie sądowe.

— Gdzie byłaś panienko — pyta sędzia pokojówkę pewnej damy, stojącej jako świadek — gdzie byłaś danego dnia o siódmej?

— W pokoju mojej pani.

— A co robiłaś?

— Cesałam jej włosy.

Na te słowa wstaje adwokat strony przeciwnej i pyta:

— Czy była wówczas w pokoju twoja pani, panienko?

Słowo uczciwego człowieka.

Jakąż mi pan dasz porękę, jeśli pożyczę panu żądanych 500 złotych?

— Słowo uczciwego człowieka powinno panu wystarczyć!

— Dobrze! Przyprować go pan do mnie.

Heljoterapia.

Pani Zofja, powróciwszy z nad morza, opowiada przyjaciółce, że leczyła się przez całe lato metodą heljoterapii.

— Pocóż używasz takich szumnych obcych słów, powiada przyjaciółka. — Powiedz poprostu, że chodziłaś przez całe lato zupełnie nago.

Kochany wujaszek.

Adaś bawi na studjach w Paryżu. Dosłownie bawi. — Raczej szaleje. Nic dziwnego. Młody chłopak, polska krew, paryżanki nie pokrzywy.

Jedna tylko rzecz martwi Adasia. Gotówka. Djabło szybko topnieje.

Wreszcie, nie mając innego wyjścia, Adaś pisze błagalny list do wujaszka w Warszawie, nadmieniając, że z nędzy musiał pozostawić w lombardzie palto i ubranie.

Bogaty wujaszek przekazał grosiwo, lecz o zgrozo! Po tygodniu znów przychodzi list:

„Jeżeli mi wujaszek nie przyśle trochę forsy, to powieszę się w lasku Bulońskim. Adaś”.

Oburzony wujaszek odpisał:

„Hulako, więc nawet i rewolwer zastawiłeś w lombardzie?!”

Karany za wynalazki.

— Byłeś już przedtem karany?

— Byłem.

— Za co?

— A za wynalazek.

— Co to znaczy?

— A bo jakiś pan zgubił zegarek a policja go u mnie wynalazła.

Pytanie.

Sędzia: — W jaki sposób wyciągnęliście portfel i złoty zegarek?

Złodziej: — Przepraszam, czy tu jest sąd, czy sala wykładowa?

Pieniądzy jak lodu.

— Gawroński pożycz mi 10 zł.

— Nie mam.

— Alez dopiero wczoraj mówiłeś, że masz pieniędzy jak lodu!

— No, a czy ja mam lód?

Równość w małżeństwie.

Co? Chcesz być czemś więcej, niż ja? Jesteśmy sobie całkiem równi! Rozumiesz ośle kwadratowy?

Mąż do żony na wakacjach.

Najdroższa! Wracaj! W tej chwili właśnie kraje kucharka nasza swemu żołnierzowi trzeci kawał pieczeni.

Twój zrozpaczony mąż.

Powód.

Czy była już pani w Szwajcarii?

— Nie! Mąż mój znieść nie może odoru sera.

Kiedy przeczyta?

Ojciec, czyta dziennik: Pismo nasze wyjdzie na święta w ilości dwunastu tysięcy egzemplarzy.

Pięcioletni Józio przerywa: Kiedyż to tatuś przeczyta?

Zm ana.

— Wiesz najdroższy, mężczyźni są mi wprost tak samo potrzebni jak powietrze.

— Aha, teraz rozumiem dlaczego tak często szukasz zmiany powietrza!...

Zbyteczne zdziwienie.

Pan Wolf Frydwald otrzymał następujący list:

„Dziwię się bardzo, że dotychczas należnych mi pieniędzy nie otrzymałem. Z poważaniem Icek Mann”.

Pan Frydwald odpowiedział:

„Panie Mann, niech się pan wcale nie dziwi, bo pieniędzy jeszcze nie wysłałem”.

Nie wie.

Kapral Szczapa siedzi w kasynie podoficerskim przy śniadaniu. Wchodzi — przyjaciel plutonowy Sękacz.

— Halo! Franek, co pijesz? Kawę czy herbatę? Kapral Szczapa spogląda z melancholią na przyjaciela i odpowiada:

— Nie wiem. Nie powiedzieli mi.

W wojsku.

Rekrut: Panie wachmistrzu, mi się już życie przy wojsku sprzykszyło.

Wachmistrz: Co ci jest?

Rekrut: Nic, ale ja chciałbym już umrzeć i leżeć w grobie.

Wachmistrz: Widział go, on by chciał leżeć sobie wygodnie przez cały dzień w trumnie i nie robić ćwiczeń.

Ostrożny

Czy napisałeś do mego ojca?

— Tak jedyna!

I prosiłeś o moją rękę?

— Tak, oczywiście.

— Boję się wyniku. Nie lubi cię, a przytem łatwo wpada w gniew.

— Bądź spokojna. Nie stanie się nic złego. Przez ostrożność nie podpisałem tego listu.

Smaczne wina

w najszlachetniejszych i dobrych gatunkach, pielęgnowane w myśl najstarszej i najklasycznej tradycji poleca

Aranyi

Hurtowne Składy Szlachetnych win
KRAKÓW, MOSTOWA 10.

- CENY NISKIE -

Kto raz skosztuje nasze wina, innych już żądać nie będzie nigdy.

Wina pochodzą z słynnych
winnic Tolcsva-Mad-ToKaj.